

Любі друзі! Багато народів захоплюються героїзмом і мужністю українського народу. Тож, ми вже зараз повинні працювати для відбудови, щоб і надалі прославляти нашу неймовірну Батьківщину.

Знання - це наша сила!

Коли лунає сирена-направляйтесь в укриття! Бережіть себе!

Шановні здобувачі освіти! Нагадую, що на виконані вами завдання чекає моя електронна пошта: kvasha.n.v@gmail.com або Вайбер чи Телеграм за номером: 093-74-98-200, але не пізніше 20:00

Урок № 41

Дата: 27.03.2024

Тема: Єгипет, ПАР

Мета: охарактеризувати Єгипет, ПАР; розвивати сформовані здібності, виховувати професійну компетентність.

Хід уроку:

Єгипет. Столиця – Каїр.

Країна займає північно-східну частину Африки й Синайський півострів (близько 6 % території), що розташований у Західній Азії. Конфігурація країни нагадує квадрат, кожний із боків якого має протяжність близько 1 тис. км. На півночі береги омиваються водами Середземного, а на сході - Червоного морів. Обидва моря сполучені штучним Суецьким каналом - однією із найважливіших ланок у системі світових морських комунікацій.

Природа Єгипту дуже самотня. Більша частина країни зайнята пустелями й невисокими горами, низинні ж ділянки примикають до приморських районів і долини Нілу. Надра країни утримують поклади нафти, природного газу, залізної руди, фосфатів, марганцю, цинку й свинцю, а також асуанські граніти, відомі у всьому світі.

Єдина постійна ріка й основне джерело води - Ніл, який утворився через злиття Білого та Голубого Нілу і при впадінні до Середземного моря утворює велику багаторукавну дельту (площею близько 24 тис. км²). Завдовжки річка - 6671 км, а завширшки в долинах варіює від 1-3 км на півдні до 20-25 км на півночі. Більша частина країни позбавлена природної рослинності.

Населення Єгипту - друге за чисельністю серед африканських країн (97 млн осіб) і продовжує зростати через високий природний приріст (2,5 %). Останнім часом спостерігається масова еміграція, а кількість єгиптян на заробітках за кордоном перевищує 3 млн осіб (переважно в арабських країнах). Єгипет заселяють араби, з національних меншин (2 %) є бербери (мешкають неподалік кордону з Лівією, і нубійці. Панівна релігія - сунітський іслам, який сповідує 94 % населення, є також християни-копти (нащадки перших єгипетських християн).

Єгипет - аграрно-індустріальна країна, в якій із початком 1990-х рр. розпочався перехід до ринкової моделі соціально-економічного розвитку. Проте однією з найсерйозніших економічних проблем, як і раніше, залишається безробіття (12 %), а майже 20 % єгиптян перебувають за межею бідності. Значення промисловості в економіці країни невпинно зростає. Видобувають такі корисні копалини, як нафта (34 млн т) й природний газ (42 млрд м³), що розробляють у зоні Суецького каналу, на Синайському півострові та в

Лівійській пустелі. Також інтенсивно видобувають залізну руду, фосфати, мінеральні солі, марганець.

Головні ланки обробної промисловості - текстильна, харчова, швейна, металообробна, машинобудівна. Виробляють телевізори, холодильники, працюють підприємства зі складання автомобілів, різних електротехнічних приладів. Велика судноверф побудована в Александрії. Текстильна промисловість переробляє бавовну й виробляє пряжу, тканини, бавовняні вироби, килими. Серед напрямків харчової промисловості розвинені рисоочищення, виробництво цукру й олії. У передмістях Каїра розташовані сотні невеликих ремісничих майстерень, на яких виробляють меблі, дрібні вироби з металу й різні предмети повсякденного попиту.

Майже всі придатні для землеробства землі знаходяться в районі дельти Нілу. Головні продовольчі культури - кукурудза й пшениця, вирощують також рис, бобові, цукрову тростину, цитрусові, виноград, яблука, фініки тощо. Тваринництво через обмеженість природних пасовищ і кормів не одержало значного розвитку. Осіле населення вирощує велику рогату худобу, овець і кіз, а кочівники - верблюдів.

Внутрішні перевезення здійснюються здебільшого автомобільним транспортом, на який припадає близько 80 % вантажоперевезень. В Єгипті функціонує найстаріша залізнична мережа Африки. Основні зовнішньоторговельні перевезення здійснюються морськими суднами й літаками. Головні морські порти - Александрія, Суец і Порт-Саїд. У Єгипті налічується два міжнародних аеропорти - в Каїрі і Луксорі.

Внутрішні перевезення здійснюються здебільшого автомобільним транспортом, на який припадає близько 80 % вантажоперевезень. В Єгипті функціонує найстаріша залізнична мережа Африки. Основні зовнішньоторговельні перевезення здійснюються морськими суднами й літаками. Головні морські порти - Александрія, Суец і Порт-Саїд. У Єгипті налічується два міжнародних аеропорти - в Каїрі і Луксорі.

ПАР

- ✓ Офіційна назва - Південно-Африканська Республіка
- ✓ Столиця – Преторія
- ✓ Мови — англійська, африкаанс і 9 місцевих мов
- ✓ Форма державного правління - президентсько-парламентська республіка
- ✓ Форма державного устрою - унітарна держава
- ✓ Адміністративний поділ - 9 провінцій
- ✓ Найбільші міста - Йоганнесбург, Кейптаун, Дурбан, Преторія

Офіційно Преторія вважається «основною» столицею, в якій розташований уряд країни. Дві інші столиці - Кейптаун (місце розташування парламенту) і Блумфонтейн (резиденція Верховного суду).

Важливою подією в історії та політиці ПАР був расовий конфлікт між «чорною» більшістю й «білою» меншістю. З 1948 р. офіційною політикою країни став апартеїд, що передбачав окреме мешкання, навчання, відпочинок та інші види життєдіяльності для расових верств населення. Система апартеїду перестала існувати лише з 1990 р. під тиском ООН. Нельсон Мандела став найвідомішою фігурою у боротьбі з південноафриканським апартеїдом. У 1993р. став Лауреатом Нобелівської премії миру.

Природні умови ПАР характеризуються виходом до Атлантичного й Індійського океанів і впливом морських течій (теплої Мозамбіцької і холодної Бенгельської); характером рельєфу (ніби гігантський амфітеатр заввишки в середньому понад 1000 м над

рівнем моря: на сході й півдні - Драконові й Капські гори, решта території - високі плато); сильно диференційованим кліматом, що впливає на контрасти в рослинності (вологі субтропіки - 2 % площі, сухі субтропіки, субтропічні і тропічні степи, рідколісся), пустелі - Калахарі та напівпустелі. Річки: Лімпопо, Тугела, Оранжева.

ПАР посідає I місце в Африці за вартістю мінеральної сировини, зокрема країна багата на платину (82 % від світових запасів), марганцеві руди (80 %), хром (58 %), золото (53 %), ванадій (50 %), алмази (40 %), є лідером в Африці за запасами кам'яного вугілля (80 %), урану, залізної руди, титану, сурми, свинцю, рідких і рідкоземельних металів та ін. Головна вада - відсутність запасів нафти та природного газу.

У ПАР мешкають представники різних расово-етнічних груп. Серед європеоїдів переважають африканери (або бури - нащадки голландців, французьких протестантів (гугенотів) і німецьких переселенців, й англо-африканці (13 %). Частка негрів становить 79 % і представлена такими народами, як зулуси, сото, тсвана, свазі, коса, тсонга. Інші (близько 8 %) - це мулати й метиси, які в ПАР іменуються «кольоровими», або клерингами. Строкатий і релігійний склад населення.

ПАР - економічно найрозвинутіша індустріально-аграрна країна Африки. Завдяки розвинутій інфраструктурі і широкомасштабній діяльності фондової біржі, ПАР зараховують до двадцяти найрозвинутіших країн світу (G-20).

Найдавнішими видами діяльності є золотовидобуток й алмазовидобуток.

De Beers - найбільша у світі алмазодобувна компанія, заснована 1888 р. у Йоганнесбурзі.

Головними ланками обробної промисловості стали хімічна, машинобудівна та металургійна. Важливого експортного значення набула чорна (виплавка сталі, ферохрому й феромарганцю в Преторії і Ньюкаслі - заводи приватної корпорації Iscor) і кольорова металургія (найбільшим світовим центром із виплавки золота є м. Джермістон). Серед основних хімічних товарів визначаються мінеральні добрива, пластмаси, синтетичні смоли, фармацевтичні препарати тощо.

Важливе експортне значення має виробництво консервованих овочів і фруктів, джемів, цукру, рибних консервів. ПАР - визнаний у світі центр виноробства. ПАР має високорозвинуте сільське господарство. Основними культурами рослинництва є кукурудза, пшениця, сорго, бавовник, цукрова тростина, картопля, тютюн. Традиційно розвинені овочівництво й садівництво, які поширені переважно на південному заході країни, де вирощують ананаси, цитрусові, банани. Тваринництво характеризується значним поголів'ям великої рогатої худоби м'ясо-молочних порід, свиней, овець і кіз. У ПАР помітну роль у забезпеченні продуктами харчування відіграє рибальство.

Транспортна мережа ПАР - одна з найрозгалуженіших і найрозвинутіших у світі. Внутрішнє транспортне сполучення здійснюється залізницею й автошляхами, а також літаками транспортної авіації. ПАР має потужний морський флот, із сімох морських портів три - Кейптаун, Дурбан і Порт-Елізабет - здатні приймати океанські судна. Флагманська авіакомпанія South African Airways забезпечує внутрішні та міжнародні авіаперевезення.

Туризм у ПАР розвинутий на достатньо високому рівні. Туристам у ПАР цікава, першою чергою, незвично багата природа, велика кількість національних парків. Приваблюють туристів і славнозвісна Столова гора поблизу Кейптауна, що розташована біля не менш відомого мису Доброї Надії. Цікава ПАР і з етнічного погляду. До списку Світової спадщини ЮНЕСКО занесені 9 об'єктів країни.

Урок № 42

Дата: 27.03.2024

Контрольна робота

I. Дайте розгорнуту відповідь:

1. Які давні цивілізації сформувалися в Африці?
2. Які основні переваги країн Африки в економіці?
3. Які основні проблеми Африканського регіону?

II. Заповніть таблицю:

	Єгипет	ПАР
Регіон Африки		
Столиця		
Основні водойми		
Рельєф		
Населення		
Віросповідання		
Галузі первинного сектору		
Галузі вторинного сектору		
Чим представлений туризм		

III. Складіть 7- ми денну подорож Африкою. Зазначте в яку пору року вона відбудеться, які країни має охопити, що цікавого в обраних вами країнах можуть побачити подорожуючі, які національні страви спробують, які види розваг можна їм запропонувати в обраних вами країнах.

Домашнє завдання: дати відповіді на питання для самоперевірки, законспектувати матеріал з теми.

Рекомендована література: . Географія (рівень стандарту): підручник для 11 класу, закл. заг. серед. освіти / В. В. Безуглий, Г. О. Лисичарова. – Київ: Генеза, 2019.

Шановні здобувачі освіти! Нагадую, що на виконані вами завдання чекає моя електронна пошта: kvasha.n.v@gmail.com або Вайбер чи Телеграм за номером: [093-74-98-200](tel:093-74-98-200), але не пізніше 20:00